

Samen imkeren

Coby van Dooremalen

Samen met:

Stichting De Duurzame Bij
BD imkers

Werkgroep de Vitale Bij

Werkgroep Beebreed Nederland

Bijen@wur

Opbouw webinar

Presentatie (40-45 min)

- Achtergrond Samen imkeren projecten 1.0 en 2.0
- Samen imkeren 1.0
- Samen imkeren 2.0, Doel en aanpak
- Deelnemers aan het woord (vooraf opgenomen)

Discussie en vragen (15-20 min)

- Deelnemers initiatieven zijn (online) beschikbaar voor vragen (via Q&A)

Achtergrond project

Samen imkeren

Toewerken naar weerbare bijen

Oorsprong onderzoekslijn met Weerbare Bij project
2014-2016, Ministerie EZ/LNV gefinancierd

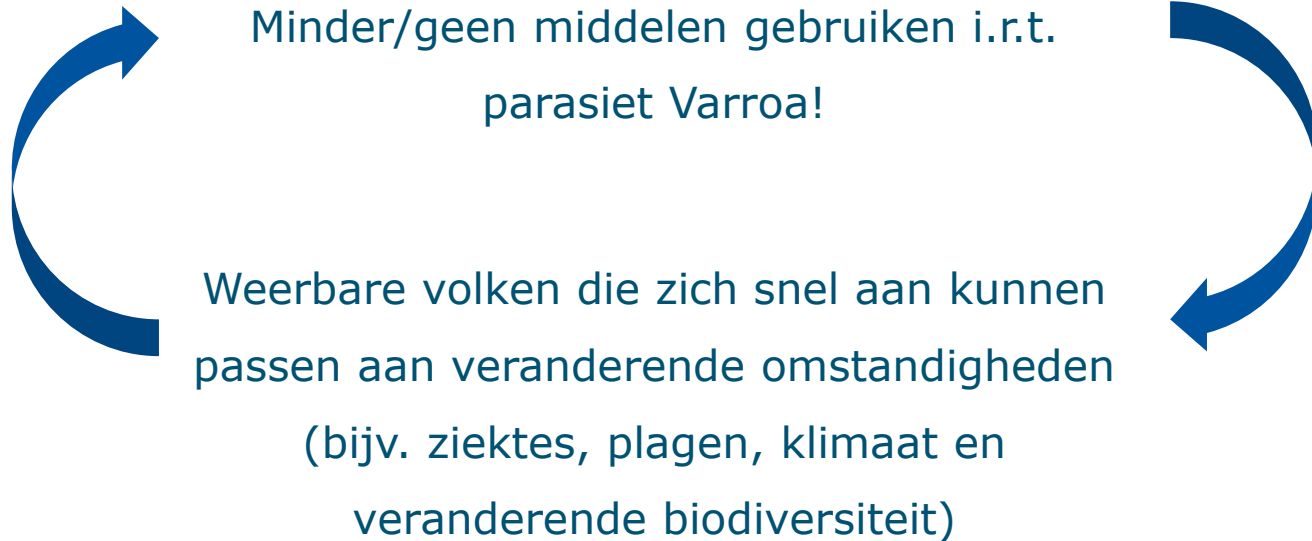
Rapport, internationale workshop 2015, kennisagenda

- 1) Er zijn populaties bijenvolken die zonder mijtbestrijding kunnen bestaan (wild en gehouden)
- 2) In NL worden ook bijen gehouden zonder mijtbestrijding
- 3) De selectiemethoden en manier van imkeren zijn divers

Toewerken naar weerbare bijen

Hoewel methoden verschillen, staan de neuzen dezelfde kant op:

Toewerken naar weerbare bijen

**Kan er geïmkerd worden met volken/populaties van
NL initiatieven die werken zonder mijtbestrijding?**

NL deelnemers aan workshop 2015 zijn uitgenodigd voor deelname aan een project op een gezamenlijke bijenstand: **Samen imkeren**

Start in 2017 binnen Honingprogramma 2017-2019

Honingprogramma 2017-2019

Samen imkeren 1.0

Voor uitgebreide presentatie, zie
www.bijen.wur.nl of de [Symposium pagina](#)

Kan er geïmkerd worden met volken/populaties van NL initiatieven die werken zonder mijtbestrijding?

- Gebruikswaarde verschillende populaties
- Ervaring opdoen met imkeren zonder mijtbestrijding
- Imkerkennis uitwisselen
- Aandacht genereren

Uitgenodigde groepen gesorteerd op manier van selectie

Gerichte teelt

Natuurlijke Selectie

Varroa resistance
Natural behavior to withstand varroa

BEEBREED

VERENIGING TOT BEVORDERING DER
BIJENTEELT IN NEDERLAND
LAREN-BLARICUM

Bijen@wur

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Deelnemers Samen imkeren 1.0

Gerichte teelt

Natuurlijke Selectie

Varroa resistance
Natural behavior to withstand varroa

BEEBREED

De Duurzame Bij

VERENIGING TOT BEVORDERING DER
BIJENTEELT IN NEDERLAND
LAREN-BLARICUM

Bijen@wur

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

BD Imkers

WAGENINGEN UR
For quality of life

Opzet

Volken zonder Varroabestrijding

VERENIGING TOT BEVORDERING DER
BIJENTEELT IN NEDERLAND
LAREN-BLARICUM

Bijen@wur

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

WAGENINGEN UR
For quality of life

Controlevolken

Volken zonder Varroabestrijding
(gestopt begin proef)

Volken met Varroabestrijding
(2x/j oxaalzuur)

Aanpak

Elk initiatief gaat uit van eigen 'bedrijfsmethode' en kasttype

- Zelf zorgen voor volken
- Handelingen bijhouden in logboek (kastkaarten)
- Elkaar informeren
- Bijen@wur verantwoordelijk voor de metingen, maar samen uitvoeren

Pakketvergelijking

Door combineren van volken en methode per initiatief: pakketvergelijking

- Bijen: Genetische eigenschappen (natuurlijk/geteeld)
- Bijenhouder: Manier van bijenhouden

Door te werken op 1 bijenstand zijn condities rondom volken (omgeving) vergelijkbaar

Verjonging en bevruchting

 <p>De Duurzame Bij</p>	Standaard jaarlijks verjongen dmv kunstzwerm	Bevruchting Neeltje Jans, of op stand
 <p>VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND LAREN-BLARICUM</p>	Nadruk op verjonging, broedaflegger splitsen in 2 bij voldoende grootte	Bevruchting Eemnes, geïsoleerd
 <p>Bijen@wur WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH</p>	Nadruk op verjonging, broedaflegger splitsen in 2 bij voldoende grootte	Bevruchting Hoge Veluwe, geïsoleerd
 <p>BD Imkers</p>	Vangen natuurlijke zwermen	Bevruchting op stand
Controlevolken	Nadruk op verjonging, broedaflegger splitsen in 2 bij voldoende grootte	Bevruchting op stand

Volken na 18 maanden en 2 winters

Start in najaar 2017, 10 volken per groep

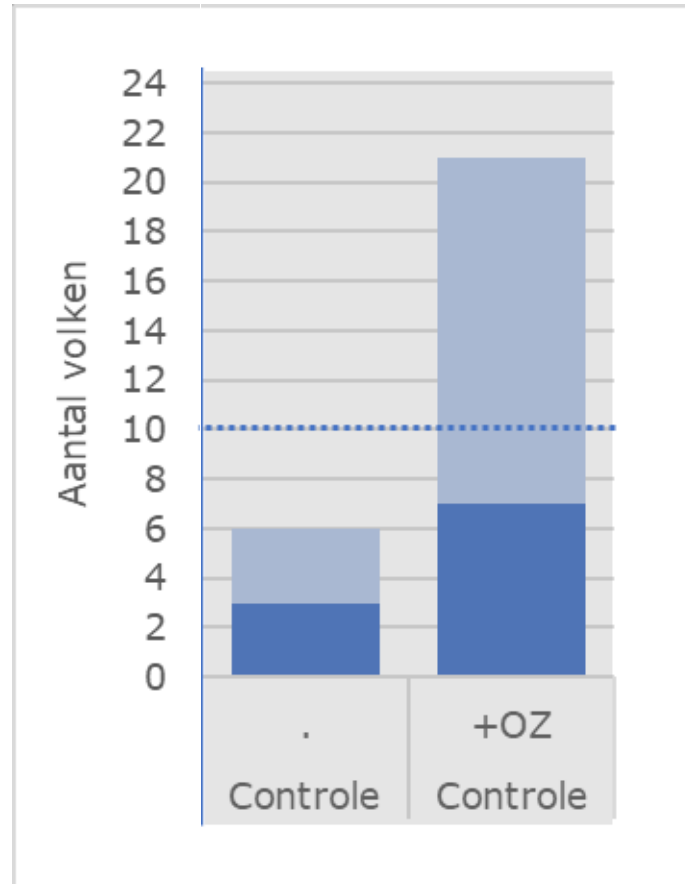
Resultaat aantal volken in April 2019

Controlevolken

Controle = Volken zonder Varroabestrijding

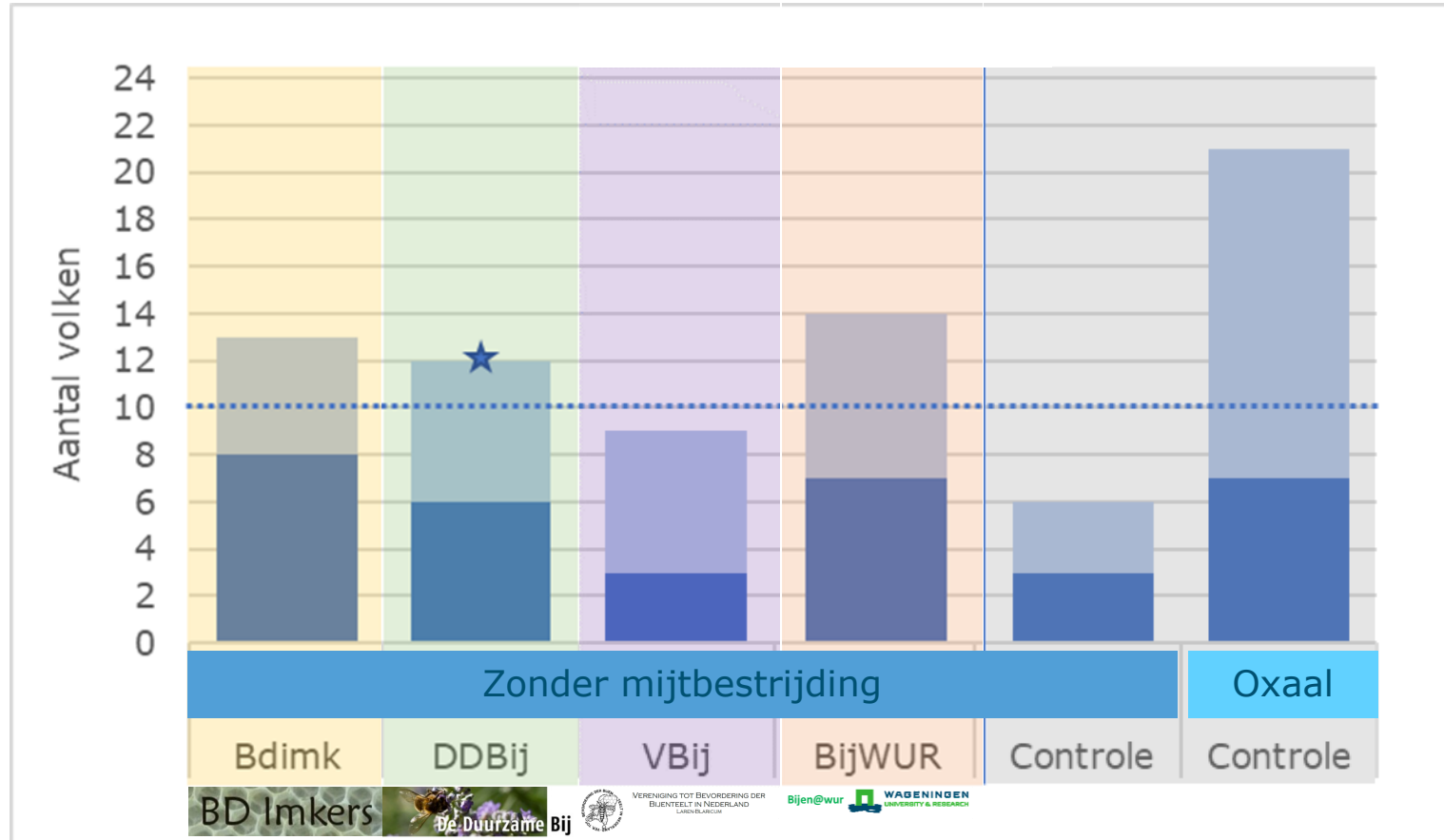
Controle+OZ = Volken met Varroabestrijding

■ Hoofdvolken ■ Verjonging

Volken na 18 maanden en 2 winters

■ Hoofdvolken ■ Verjonging

★ DDBij startte met 12 i.p.v. 10 volken

Overige resultaten onderling zeer vergelijkbaar tussen controlevolken en volken van initiatieven

Broedloze periode
zomer 2018, mijten
op bijen

Aantal bijen in het
volken over de tijd

Honing: gem. 6.9 kg
per volk, totaal >250
kg geoogst (n=37)

Zachtaardigheid en
raatvastheid (>3 op
schaal van 1-4, en 4
beste score).

Conclusie Samen Imkeren 1.0 (2017-2019)

Kan er geïmkerd worden met volken van NL initiatieven die werken zonder mijtbestrijding?

JA!

Honingprogramma 2020-2022

Samen imkeren 2.0

Doel en aanpak

Samen Imkeren 2.0 2019-2022

Honingprogramma 2020-2022

Samen imkeren 2.0 met een nieuwe set bijenvolken

Extra t.o.v. Samen imkeren 1.0

- Meer kennis over verschillende manieren van imkeren deelnemende initiatieven
- Meer samen nadenken over verdere uitrol naar de praktijk
- Extra deelnemer

Aanpak Samen imkeren 2.0

- Najaar 2019 – voorjaar 2022 (~28 maanden)
- 12 volken per groep
- Zelf voor volken zorgen
- Methode geschikt voor imkeren (methode Vitale Bij en Bijen@wur iets aangepast)
- 2 controlegroepen (1 met en 1 zonder mijtbestrijding), methode De Duurzame Bij
- Centrale metingen door bijen@wur (volks grootte, mijtval)

Extra deelnemer Samen imkeren 2.0

Gerichte teelt

Selectie

Natuurlijke Selectie

Varroa resistance
Natural behavior to withstand varroa

BEEBRED

De Duurzame Bij

VERENIGING TOT BEVORDERING DER
BIJENTEELT IN NEDERLAND
LAREN-BLARICUM

Bijen@wur

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Boek Samen imkeren

Meer kennis over verschillende manieren van imkeren deelnemende initiatieven

Doel boek: toegankelijke informatie over initiatieven

- Achtergrond informatie
- Manier van selectie en imkeren
- Dagelijks gang van zaken imkeren (plan en reflectie)
- Handvatten voor bijenhouders om zelf aan de slag te gaan
- Centraal overzicht van metingen die gedaan werden

Deelnemers aan het woord

Meer samen nadenken over verdere uitrol naar de praktijk

Filmpjes met vertegenwoordiger van elk initiatief

- Hun motivatie om te stoppen of minderen met mijtbestrijding
- Hoe hun koninginnen aangepaard worden
- Mogelijkheid daarbij aan te sluiten
- Tips om te beginnen

Deelnemers aan het woord (vooraf opgenomen)

Let vooral op verschillen tussen initiatieven,
maar ook op de overeenkomsten!

Samen imkeren: Diversiteit en eenheid bij elkaar!

Video's

BeeBreed: www.youtube.com/watch?v=2ScZzPE8c_0

De Duurzame Bij: www.youtube.com/watch?v=Cq7EiQme5R0

Vitale Bij: www.youtube.com/watch?v=dXplefeSK2w

Bijen@wur: www.youtube.com/watch?v=zXf1dHbp-J0

BDimkers: www.youtube.com/watch?v=mBI0S9xDW08

Samen imkeren: Diversiteit en eenheid bij elkaar!

Verschillende manieren van bijenhouden

Eén gezamenlijk doel: (streven naar) imkeren
zonder mijtbestrijding

Zelf beginnen?

Gerichte teelt

Natuurlijke selectie

- www.beebreed.nl
- www.duurzamebij.nl
- info@vbbnlarenblaricum.nl
- bijen@wur.nl
- www.bdimkers.nl

Met veel dank aan de deelnemers aan Samen Imkeren 1.0 2017-2019 en 2.0 2020-2022:

- Albert Muller en Wim van Grasstek (BD-imkers)
- Marleen Boerjan, Henk Kok en Egbert Touw (De Duurzame Bij)
- Johan Calis en Pam van Stratum (werkgroep de Vitale Bij)
- Delphine Panziera (Bijen@wur selectielijn)
- Pim en Tineke Brascamp (Werkgroep Beebreed Nederland)
- Inbuzz v.o.f. voor de zorg van de controle-volken
- Alle collega's van Bijen@wur voor hun hulp met de metingen op de bijenstand
- Berber Hania (WUR communicatie service) voor het maken van de video's

Het honingprogramma wordt uitgevoerd door Bijen@wur

Programmaleider: Coby van Dooremalen

Projectcoördinator Samen Imkeren: Helen Goossen

Gefinancierd door LNV en RVO (EU)

www.bijen.wur.nl of www.wur.nl/samen-imkeren